

Spotkanie z aktorami

29 marca 2014 r. w Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS miało miejsce spotkanie z reżyserem Łukaszem Witt-Michałowskim oraz aktorem Mariuszem Bonaszewskim – twórcami spektaklu *Liza* na podstawie opowiadania Fiodora Dostojewskiego *Wieczny mąż*.

Łukasz Witt-Michałowski jest pomysłodawcą oraz dyrektorem Sceny Prapremier InVitro w lubelskim Centrum Kultury. Wyreżyserował m. in. sztuki *Tangen*, *Głód*, *Pustynia*, *Kamienie w kieszeniach*, *Aporia'43*. Za sztukę *Kamienie w kieszeniach* otrzymał Grand Prix Publiczności na festiwalu *Kontrapunkt* w Szczecinie oraz Anioła Publiczności na II Wiosennym Festiwalu Teatralnym w Bielsku-Białej.

Mariusz Bonaszewski należy do zespołu Teatru Narodowego w Warszawie. Zagrał w licznych przedstawieniach teatralnych: *Ifigenii w Taurydzie*, *Moskwie-Pietuszki*, *Nie-Boskiej komedii*, *Wiśniowym sadzie*, *Mewie*, *Miłości na Krymie* i in. Jest laureatem m. in. Nagrody im. Aleksandra Zelwerowicza oraz Feliksa Warszawskiego.

Wydarzenie odbyło się z inicjatywy mgr Izabeli Ejtel z Wydziału Filozofii i Socjologii UMCS we współpracy z dyrektorem Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS dr Swietlaną Szaszkową oraz opiekunem Akademickiego Koła Miłośników Teatru im. Juliusza Osterwy w Lublinie dr Arturem Markowskim (Instytut Fizyki UMCS). Spotkanie poprowadziła doktorantka w Zakładzie Literatury i Kultury Rosyjskiej XX-XXI w. mgr Małgorzata Kulikowska, która pragnie podziękować organizatorom za zaproszenie do współpracy.

Potrzebę organizacji spotkania z twórcami znakomitego spektaklu potwierdziła licznie zgromadzona publiczność: pracownicy, doktoranci oraz studenci z Instytutu Filologii Słowiańskiej, Instytutu Filologii Polskiej, Instytutu Fizyki i in. Podczas spotkania artyści

opowiedzieli o wspólnej pracy nad spektaklem Liza. Uzasadniając wybór mało znanego opowiadania Wieczny mąż Fiodora Dostojewskiego, na podstawie którego powstała sztuka, Witt-Michałowski w pierwszej kolejności zwrócił uwagę na „bardzo rzadki rodzaj bezpośredniości w tak mocnym ujęciu”, który dominuje w utworze. Ponadto wskazał na osobistą motywację; zdradził, że aktualnie są mu bliskie tematy poruszające problematykę świata dzieci. „Sam mam małe dziecko – stwierdził Witt-Michałowski – i bardzo poruszyła mnie ta historia ze względu na to, co się dzieje z dzieckiem”. Jednocześnie reżyser przyznał, że w sztuce temat cierpienia dziecka pozostaje niejako w tle, zaś środek ciężkości jest przeniesiony na dwóch protagonistów – Aleksego Iwanowicza Wilczaninowa oraz Pawła Pawłowicza Trusockiego.

Jako odtwórcę postaci Wilczaninowa reżyser od początku widział Mariusza Bonaszewskiego, z którym nota bene od pewnego czasu pragnął nawiązać współpracę. Natomiast zaproszenie do współpracy Jarosława Tomicy w roli Trusockiego jest swego rodzaju interesującą konfrontacją dwóch różnych osobowości teatralnych. Witt-Michałowski, przybliżając treść spektaklu, powiedział, że sztuka jest opowieścią o spotkaniu dwóch ludzi z dwóch różnych światów, którzy nigdy nie powinni się spotkać, a mimo to zrzędzeniem losu spotykają się. Twórca sztuki zwrócił uwagę na trudne do opisanie namiętności rządzące postaciami, zwłaszcza osobliwą fascynację Trusockiego Wielczaninowem.

Mariusz Bonaszewski podkreślił właściwe dla tekstów Dostojewskiego niewyjaśnione oraz często nieuświadomione motywacje zachowań postaci, które stanowią o wymowie Lizy. Aktor porównał specyfikę spektaklu do tzw. przezroczystych tekstów Williama Shakespeare’a, w których „główny bohater nie tylko nie podaje prawdy o sobie, ale mówi, że sami możemy sobie tę prawdę wybrać. Bohater staje przed publicznością i mówi: Jestem taki, ponieważ nienawidzę Otella albo jestem taki, ponieważ wiem, że Otello sypia z moją żoną, albo jestem taki, ponieważ zazdrozczę Otellu, kim jest, albo jestem inny... Wybierzcie sobie, jaki jestem”. Bonaszewski wskazał przez to na konieczność aktywnego udziału widza w Lizie, który ma polegać na przeprowadzeniu swego rodzaju „śledztwa” w celu wyjaśnienia motywacji bohaterów.

Twórcy spektaklu odpowiedzieli również na pytania publiczności, które dotyczyły wielu kwestii związanych z organizacją przestrzeni, scenografii oraz realizacji na scenie wybranych motywów z opowiadania.

Mariusz Bonaszewski podzielił się ze słuchaczami swoimi doświadczeniami w pracy z twórcami sztuki rosyjskiej, m. in. z Konstantinem Bogomołowem w sztuce „Lód”, opowiedział o moskiewskim spotkaniu z Władimirem Sorokinem oraz o doświadczeniach w pracy podczas wystawiania klasyki rosyjskiej, głównie sztuk Antoniego Czechowa.

Na zakończenie spotkania aktor Teatru Narodowego przybliżył publiczności kulisy pracy na scenie, natomiast reżyser Łukasz Witt-Michałowski zdradził, że aktualnie pracuje nad kolejną sztuką związaną z tematyką dzieci na podstawie traktatu Emil, czyli o wychowaniu Jean’a Jacquesa Rousseau. Artyści zostawili także pamiątkowe wpisy w Księdze Gości CJKR.

Wydarzenie pokazało, że Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS kolejny już raz (warto przypomnieć choćby spotkania z twórcami spektakli Na końcu łańcucha i Płatonow oraz spotkanie pt. Dostojewski w teatrze) stało się miejscem zarówno popularyzacji wydarzeń kulturalnych związanych z wielkim dziedzictwem kulturowym Rosji, jak i integracji społeczności akademickiej UMCS oraz środowiska teatralnego.

Dopełnieniem spotkania z artystami było wyjście pracowników, doktorantów oraz studentów Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS na wieczorny spektakl Liza w Centrum Kultury w Lublinie.

[Opr. Małgorzata Kulikowska]

Fot. E. Michalska